

Maakunnallinen vammaisneuvosto toimintasääntö

Toiminta-ajatus ja –periaatteet

Pohjois-Savon vammaisneuvosto on hyvinvointialueesta säädetyn lain tarkoittama osallistumis- ja vaikuttamistoimielin (Laki hyvinvointialueesta 611/2021, 32§).

Pohjois-Savon vammaisneuvosto on pohjoissavolaisten vammaisten, pitkäaikaissairaiden ja heidän läheistensä sekä heitä edustavien vammais- ja potilasjärjestöjen vaikuttamistoimielin.

Vammaisneuvosto toimii ja edistää vammaistyötä ja vammaisten asemaa Pohjois-Savon alueella.

Kokoonpano ja neuvoston nimeäminen

”Aluehallituksen on asetettava... sekä vammaisten henkilöiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi hyvinvointialueen vammaisneuvosto. Vaikuttamistoimielinten jäsenet valitaan hyvinvointialueen kunnissa toimivien vastaavien vaikuttamistoimielinten jäsenistä siten, että kustakin vaikuttamistoimielimestä valitaan vähintään yksi edustaja. Lisäksi vaikuttamistoimielimiin voidaan valita muita henkilöitä. Aluehallituksen on huolehdittava vaikuttamistoimielinten toimintaedellytyksistä.”

Laki hyvinvointialueesta 611/2021, 32§

Pohjois-Savossa aluehallitus nimeää kuntien vammaisneuvostojen esityksestä maakunnalliseen vammaisneuvostoon enintään 19 jäsentä. Vammaisneuvoston puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sisältyvät esitykseen.

Aluehallitus nimeää edustajansa asiantuntijajäseneksi ja pyytää hyvinvointialueen vammaispalveluja nimeämään oman asiantuntijajäsenensä. Vammaisneuvoston apuna toimii maakunnallinen vammaisasiamies.

Maakunnallisen vammaisneuvoston jäsenet valitaan niin, että jokaisen kunnan vammaisneuvoston jäsenet valitsevat keskuudestaan ehdokkaan maakunnalliseen vammaisneuvostoon. Mikäli kunnassa on yhdistetty vammais- ja vanhusneuvosto, niin kunnan toimielimestä valitaan maakunnalliseen vammaisneuvostoon vammaisia edustava ehdokas.

Aluehallitus käynnistää valintaprosessin. Pyyntö maakunnallisen vammaisneuvoston nimeämiseen lähetetään Kuopion vammaisneuvostolle, joka pyytää pohjoissavolaisten kuntien vammaisneuvostoja tai vanhus- ja vammaisneuvostoja nimeämään ehdokkaansa maakunnalliseen vammaisneuvostoon.

Kuntien vammaisneuvostojen nimeämät yhteyshenkilöt varmistavat, että vammaisneuvostossa on edustajat keskeisistä vammais- ja pitkäaikaissairaiden ja heidän läheistensä ryhmistä. Yhteyshenkilöt välittävät yhteisen esityksen aluehallitukselle, joka nimeää kokouksessaan maakunnallisen vammaisneuvoston.

Toimikausi

Toimikausi noudattaa aluehallituksen toimikautta. Toimikausi jatkuu, kunnes uusi maakunnallinen vammaisneuvosto on valmis aloittamaan toimintansa.

Maakunnalliseen vammaisneuvoston jäsenyys edellyttää kuulumista kunnalliseen vammaisneuvostoon tai vammais- ja vanhusneuvostoon.

Mikäli maakunnallisen vammaisneuvoston jäsen on estynyt hoitamasta tehtävänsä, kunnallinen vammaisneuvosto esittää hänen tilalleen uuden edustajan. Maakunnallinen vammaisneuvosto saattaa uuden jäsenen aluehallitukselle tiedoksi.

Kokouskäytännöt

Vammaisneuvoston kutsuu koolle puheenjohtaja tai hänen ollessaan estynyt varapuheenjohtaja. Sen lisäksi neuvosto on kutsuttava koolle, mikäli vähintään kuusi jäsentä sitä vaatii. Kokous on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja vähintään puolet jäsenistä osallistuu kokoukseen.

Kokouksen esittelijänä toimii puheenjohtaja.

Neuvosto kokoontuu vähintään 4 kertaa vuodessa. Kokous on kutsuttava koolle vähintään viikkoa ennen kokousta.

Kokoukset voivat olla sähköisiä. Kokoukset voidaan järjestää hybridimallilla esimerkiksi etäkokouspisteitä hyödyntäen. Tapaamiskäytännöistä sovitaan maakunnallisen vammaisneuvoston ensimmäisessä tapaamisessa.

Kokousmateriaalit on toimitettava osallistujille heidän toivomassaan muodossa. Sähköisten materiaalien täytyy olla saavutettavia ja esteettömiä.

Vammaisneuvosto voi kutsua kokouksiinsa tarvittavia asiantuntijoita.

Kokouspalkkio ja matkakustannukset

Kokouksiin osallistuvat henkilöt saavat kokouspalkkion. (Palkkion suuruus päätetään myöhemmin vrt. lautakuntien luottamushenkilöiden palkkiot). Matkakustannukset korvataan kokoukseen osallistujien ja avustajien osalta.

Vammaisneuvoston tehtävät

Vaikuttamistoimielimille tulee antaa mahdollisuus vaikuttaa hyvinvointialueen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan asioissa, joilla on tai joilla vaikuttamistoimielin arvioi olevan merkitystä lasten ja nuorten, ikääntyneen väestön tai vammaisten henkilöiden ja heidän tarvitsemiensa palveluiden kannalta, ja vaikuttamistoimielimet tulee ottaa mukaan osallistumisen ja kuulemisen kehittämiseen hyvinvointialueella”

Laki hyvinvointialueesta 32§ 2. mom.

- Vammaisneuvoston tehtävänä on lisätä ja parantaa vammaisten ja pitkäaikaissairaiden sekä heidän läheistensä osallisuus- ja vaikuttamismahdollisuuksia. Tehtävänä on huolehtia siitä, että vammaisia ja pitkäaikaissairaita henkilöitä sekä heidän läheisiään kuullaan heitä koskevilla asioilla. Maakunnallinen vammaisneuvosto toimii sanansaattajana vammaisia ja pitkäaikaissairaita edustavien ryhmien ja päättäjien välillä.

- Vammaisneuvosto laatii vuosittain toimintakertomuksen toiminnastaan ja esittää toimintasuunnitelman sekä arvion tarvitsemistaan toimintamäärärahoista.
- Vammaisneuvosto voi järjestää keskustelutilaisuuksia ja koulutuksia, ottaa kantaa, tehdä esityksiä ja ehdotuksia sekä antaa lausuntoja vammaisia koskevissa asioissa. Se myös kannustaa kaikkia vammaisia ja heidän läheisiään osallistumaan ja vaikuttamaan.
- Vammaisneuvosto nimeää tarvittaessa edustajansa eri työryhmiin. Edustajan kulut on huomioitava työryhmäosallistumisen mahdollistamiseksi.

Pohjois-Savon hyvinvointialueen tehtävät

- Hyvinvointialue osoittaa vammaisneuvoston toiminnalle esteettömät kokoustilat. (sähköisten tapaamisten mahdollistaminen, hybriditilat tms.)
- Hyvinvointialue huolehtii kokousten tarvitsemista järjestelyistä. Mikäli kokoukset vaativat sähköisiä laitteita, niin hyvinvointialue varmistaa ne osallistujille sekä kouluttaa niiden käyttöön.
- Vastaa kokouksista aiheutuneista kustannuksista.
- Tukee toimintaa ja järjestää tarvittaessa neuvontaa toiminnan tueksi.
- Antaa tarvittaessa apua kokousasioiden valmisteluun sekä kokouksen sihteerin ja esittelijän tehtäviin. Tässä ohjesäännössä tehtävät on sisällytetty vammaisasiamiehen tehtäviin.
- Huolehtii, että kokouksessa on tarvittaessa yleisavustajia.
- Huolehtii mahdollisuuksien mukaan tarvittavasta tulkkauksesta.
- Resursoi vammaisneuvoston toimintaa taloudellisesti.
 - Kokouspalkkiot
 - Kokouksiin osallistuvien henkilöiden ja heidän avustajiensa matkakustannukset
 - Toimintamäärärahat toimintasuunnitelman mukaisesti koulutuksiin ja seminaareihin
 - Varautuminen tulkkipalveluihin

Vammaisasiamiehen tehtävät

Vammaisasiamies ohjaa ja neuvoo vammaisia henkilöitä ja heidän läheisiään vammaisuuteen liittyvissä kysymyksissä. Hän on maakunnassa vammaisten ihmisten äänen vahvistaja, sillanrakentaja eri toimijoiden kesken sekä aloitteellinen vaikuttaja. Vaikka tehtävä kuuluu maakuntahallintoon, hän on itsenäinen ja riippumaton viranomainen, jolle ei kuulu vammaisasioiden suunnitteluun ja päätösvalmisteluun liittyviä tehtäviä muuta kuin mitä edelle todettiin.

Vammaisneuvostossa vammaisasiamiehen tehtävänä:

- Toimii maakunnallisen vammaisneuvoston sihteerinä ja valmistelee yhteistyössä vammaisneuvoston kanssa maakuntahallinnon käsiteltäväksi vammaisneuvoston nostamia esityksiä;
- Toimii linkkinä Pohjois-Savon hyvinvointialueen ja sen toimialueella toimivien vammaisneuvostojen ja vammais- ja pitkäaikaissairaiden järjestöjen välillä;
- Edistää, seuraa ja selvittää vammaisten henkilöiden yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja elinolosuhteiden toteutumista Pohjois-Savon hyvinvointialueella;
- Seuraa, edistää ja raportoi vammaisten henkilöiden perusoikeuksien ja syrjimättömyyden toteutumista sekä YK:n vammaissopimuksen toteutumista Pohjois-Savon hyvinvointialueella;
- Toimii asiantuntijana maakunnan työryhmissä, kehittämishankkeissa ja projekteissa vammaisuuteen ja palvelujen saavutettavuuteen liittyvissä kysymyksissä;

- Järjestää koulutusta maakunnan henkilöstölle, luottamushenkilöille tehtäväkuvaansa liittyvissä asioissa;
- Edistää maakunnan sosiaali- ja terveyspalvelujen esteettömyyttä ja saavutettavuutta sekä myönteistä asennoitumista vammaisuutta ja esteettömyyttä kohtaan
- Raportoi aluehallinnolle vuosittain tehtäväkuvaansa liittyvistä asioista
- Vastaa asukkaiden palautetta vammaisuuteen ja palvelujen saavutettavuuteen liittyvissä kysymyksissä;